VALTIOVARAINMINISTERIÖ

8.11.2022 VN/22283/2020

Kehittämis- ja hallintotoiminto
Jouko Narikka

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle

HE 88/2022 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtionavustuslain ja valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta

Valiokunnalle on aiemmin toimitettu 17.10.2022 päivätty vastine hallintovaliokunnan lausuntoon 29.9.2022 (HaVL 22/2022 vp.) ja perustuslakivaliokunnan lausuntoon 30.9.2022 (PeVL 43/2022 vp.). Vastinetta esitetään vielä täydennettäväksi seuraavasti:

Siirtymäsäännös

Vastineessa 17.10.2022 todetaan erityisesti hallintovaliokunnan lausuntoon viitaten, että valtionavustuslain ehdotettua siirtymäsäännöstä voidaan täsmentää. Tällöin valtionavustustoiminnan vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuuden voimaantuloajankohta sidottaisiin asioiden vireille tulon ajankohtaan siten, että siirtymäsäännöksessä erotettaisiin valtionavustusten haettavaksi tuleminen ja myöhemmät hakemusten käsittelyn yhteydessä tehtävät valtionavustuspäätökset. Vastineessa ehdotettiin siirtymäsäännöstä tarkistettavaksi seuraavasti:

> Lain 32 b §:n 1 momentissa säädetty vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee 1 päivänä lokakuuta 2023 tai sen jälkeen haettavaksi tulevia valtionavustuksia ja niihin liittyviä valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä. Maa- ja metsätalouden alkutuotannon ja kalatalouden valtionavustuksia koskeva vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee kuitenkin 1 päivänä kesäkuuta 2024 tai sen jälkeen haettavaksi tulevia valtionavustuksia ja niihin liittyviä valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä.

Edellä mainittu sääntely on käytännössä lähes kaikissa valtionavustusprosesseissa selkeästi sovellettavissa, mutta poikkeuksena ovat eräät ulkomailla käytettäväksi tarkoitetut valtionavustukset. Valtionavustuslain 1 §:n 3 momentin mukaan lakia sovelletaan lähtökohtaisesti myös valtionavustukseen, jota myönnetään käytettäväksi Suomen ulkopuolella. Jos kuitenkin pykälän 2 momentissa tarkoitetun valtionavustuksen saajana on vieras valtio tai sen toimielin taikka valtioiden välinen kansainvälinen järjestö, valtionavustukseen sovelletaan ainoastaan 5-8 §:ää sekä 11 §:n 5 momenttia. Käytännön menettelyjä on selvitetty yhteistyössä ulkoministeriön kanssa ja erityisesti näissä viimeksi mainituissa tilanteissa ei sovelleta valtionavustuksen hakumenettelyä koskevia säännöksiä eikä valtionavustushakua järjestetä, vaan valtionavustuksen myöntäminen perustuu hallintopäätökseen. Saman tyyppistä menettelyä noudatetaan myös, jos avustuksen saajana on yksityinen järjestö, joka on kuitenkin perustettu valtioiden välisellä yhteisellä pöytäkirjalla.

Edellä mainitut erityistilanteet huomioon ottaen siirtymäsäännöksen muotoilua tulisi vielä tarkistaa. Näissä erityistilanteissa vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuuden voimaantulo voisi perustua valtionavustusasiassa tehtävän hallintopäätöksen ajankohtaan. Tällöin aiemmassa vastineessa ehdotettua voimaantulosäännöstä voisi tarkistaa esim. seuraavasti:

Lain 32 b §:n 1 momentissa säädetty vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee 1 päivänä lokakuuta 2023 tai sen jälkeen haettavaksi tulevia valtionavustuksia ja niihin liittyviä valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä. Lain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuja ilman hakemismenettelyä myönnettäviä valtionavustuksia koskeva vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee 1 päivänä lokakuuta 2023 tai sen jälkeen tehdyn hallintopäätöksen mukaan myönnettäviä valtionavustuksia. Maa- ja metsätalouden alkutuotannon ja kalatalouden valtionavustuksia koskeva vähimmäistietojen toimittamisvelvollisuus koskee kuitenkin 1 päivänä kesäkuuta 2024 tai sen jälkeen haettavaksi tulevia valtionavustuksia ja niihin liittyviä valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä.